

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Sobota, 31. maj 2008 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 filozofskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljnih posameznega pogleda**.

VPRAŠANJE STVARNOSTI

1. Razpravljajte o trditvi: Splošnosti (ideje, obči pojmi) so človekovi konstrukti, v resnici obstajajo le posamičnosti (posamezne stvari).
2. Razpravljajte o trditvi: Človekovo življenje je smiselno, čeprav v naravi ni mogoče razbrati smisla.
3. Razpravljajte o trditvi: Bistvo stvarnosti je stalno spreminjanje, v resnici ni nič stalno.

VPRAŠANJE SPOZNAVANJA

4. Razpravljajte o trditvi: Temeljev spoznavanja ni mogoče ne utemeljiti ne dokazati.
5. Razpravljajte o trditvi: Čutila ne morejo biti vir vednosti, saj ne vemo, kdaj se nanje lahko zanesemo, kdaj pa ne.
6. Razpravljajte o trditvi: »Filozofija! Bolj nesmiselne, neučinkovite in odvečne znanosti si ne morete zamisliti. Daje zavetje lenuhom, nergačem in prekucnikom. Včasih so že vedeli, kako s takimi ljudmi. Lepo so jim dali popiti strup! Več o filozofiji ne kaže izgubljati besed!«

VPRAŠANJE MORALE

7. Razpravljajte o trditvi: Samo če sprejmemo vero v Boga, smo lahko moralni.
8. Razpravljajte o trditvi: Če tisti, ki dobro jé, tudi dobro živi, je jasno – pojdimo tja, kamor nas vodi požrešnost. (Horacij)
9. Razpravljajte o trditvi: Posameznikova svoboda v morali ni pomembna, pomembna je sreča večine.

POSAMEZNIK IN SKUPNOST

10. Razpravljajte o trditvi: Oblast lahko posega v posameznikovo lastnino, ker mora skrbeti za pravičnost v državi.
11. Razpravljajte o trditvi: Vsaka oblika osrednje oblasti je neupravičena, ker zgolj omejuje posameznikovo svobodo.
12. Razpravljajte o trditvi: V demokraciji ni mogoče upravičiti nepokorščine zakonom.

FILOZOFIJA RELIGIJE

13. Razpravljajte o trditvi: Kaj je Bog? Vse, kar vidiš, in vse, česar ne vidiš. (Seneka)
14. Razpravljajte o trditvi: Ateist ne ve, da Bog ne biva, ampak zgolj veruje, da ne biva.
15. Razpravljajte o trditvi: Človek v priznanju svoje omejenosti pripravi prostor za Boga.

Prazna stran

Prazna stran